

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput XXX. De numeralibus

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

CAPUT XXIX.

DE DENOMINATIVIS.

† *Quid sunt Denominativa?*

Denominativa dicuntur, quæcunqve ab alio nomine derivantur, ita ut ad superiores classes non pertineant. *ut, Ferreus, à Ferrum: Pietas, à Pius.*

Terminationes vide in Hypomnematis.

CAPUT XXX.

DE NUMERALIBUS.

† *Quid sunt Numeralia?*

Numeralia sunt Nomina numeros significantia,

△ *De his de Numeralibus agitur.*

Quia maxima illorum pars sunt Denominativa,

† *Quot sunt Species Numeralium?*

Septem: Cardinalia, Ordinalia, Distributiva, Multiplicativa, Proportionalia, Ponderalia, & Temporalia.

† *Quæ sunt Cardinalia.*

Cardinalia¹ sunt, quæ numerum absolute significant; quorum Interrogatio est QVOT? *ut, Unus, Duo, Tres, Quatuor, Quinqve, Sex, Septem, Octo, Novem, Decem, Undecim, Duodecim, Tredecim, Quatuordecim, Quindecim, Sedecim, Septendecim, Octodecim,² Novendecim, Viginti, Vigintiunus, Vigintiduo, &c.*

Trigim-

Triginta, Quadragesima,
 quinquagesima, Sexagesima, Septuagesima, Octogesima, Nonagesima, Centesima, Ducenti, Trecenti, Quadringenti, Quingenti, Sexcenti, Septingenti, Octingenti, Nongenti, Milia: Duo milia, Tri milia, &c.
 antiphala.

† *De his*

Quæ ordines
 interrogatio est QVOT?
 das, Tertius, Quartus,
 nus, Quintus, Sextus, De-
 decimus, Denominativus
 mutatus. gr. Viginti
 ginta vel Triginta, &
 quæ agnom. Sexagesima,
 ginta, Nonginta, Cent
 Trecentis, Quadrages
 mus, In illis Ter mille

Hic quæ veteribus
 in illis ut Primus, S
 nus, Quartus, Quintus
 nus, Decimus vel Decim
 Constat. Scilicet qui est p
 & C. una, octava, vel dec
 trahitur, quæ tertia aut q
 centi, sexa, Septima, Se
 ctus, Novem, Decem
 sus nota etiam ad Temp
 centi

Triginta, Quadraginta, Quinquaginta, Sexaginta, Septuaginta, Octoginta, Nonaginta, Centum, Ducenti, Trecenti, Quadringenti, Quingenti, Sexcenti, Septingenti, Octingenti, Nongenti, Mille; Duomillia, & Bis mille; Triamillia, & Ter mille, &c. Huc refertur & Sesqui, anderthalb.

† *Quae sunt Ordinalia?*

Quae ordinem significant, quorum Interrogatio est QVOTUS? ut, *Primus, Secundus, Tertius, Quartus, Quintus, Sextus, Septimus, Octavus, Nonus, Decimus, Undecimus, Duodecimus, Decimustertius, Decimusquartus, Decimusquintus, &c. Vigésimus vel Vicesimus, Trigésimus vel Tricesimus, Quadragesimus, Quinquagesimus, Sexagesimus, Septuagesimus, Octogésimus, Nonagesimus, Centésimus, Ducétesimus, Trecentésimus, Quadringentesimus, &c. Mille-simus, Bis mille simus, Ter mille simus, &c.*

Huc quoque referri possunt Numeralia in ANUS. ut, *Primanus, Secundanus, Tertianus, Quartanus, Quintanus, Sextanus, Septimanus, Decimanus vel Decumanus, Vicesimanus, Centesimanus, &c. qui est primi, secundi, tertii, &c. ordinis, cohortis, vel diei. Tertianus, Quartana Febris, quae tertio aut quarto quoque die recurrit. Itera, Quintilis, Sextilis: September, October, November, December. Quamquam haec suo modo etiam ad Temporalia referri possent.*

Quae

4.

† *Quæ sunt Distributiva?*

Quæ eundem Numerum singulis multorum distribuunt; quorum Interrogatio est QVOTENI? ut, *Singuli, einzelen/ oder vor sich/ Bini, je zweene/ Termini seu Trini, Quaterni, Quini, Seni, Septeni, Octoni, Noveni, Deni, Undeni vel Undeceni, Duodeni, Deniterni, vel Ternideni, Quaternideni, Quindeni, Quinideni, Deni quini, Sedeni, Deni seni, Viceni singuli, vel Singuli & viceni, Viceni bini, &c. Triceni, Quadrage ni, Quingageni, Sexageni, Septuageni, Octogeni, Nonageni, Centeni, Ducenteni, Trecenteni, Quadringenteni, Quingenteni, &c. vel per Syn copen, Duceni, Trecenti, Quadringeni, Quingeni, &c. Milleni, Bis milleni.*

† *Quæ sunt Multiplicativa?*

Quæ partium aut specierum rei varietatem summarie expriment; quorum Interrogatio est QVOTUPLEX? ut, *Simplex, Duplex, Triplex, Quadruplex, Quintuplex, & Quincuplex, Sextuplex & Sescuplex, Septuplex & Septemplex, Octuplex, Noncuplex, Decuplex, & Decemplex, Vigecuplex, Trigecuplex, &c. Centuplex, Millecuplex, Multiplex.* Huc referrî posse videntur, *Bipartitus, vel Bipertitus, Tripartitus, Quadrupartitus, Quinguepartitus.*

† *Quæ sunt Proportionalia?*

Quæ proportionem aut habitudinem rei ad rem, numero expriment; quorum Interrogatio est QVOTUPLUS? ut, *Duplus, Triplus, Quadruplus, Quintuplus, Sextuplus, Septuplus,*

plius, Octuplus, Noncuplus, Millecuplus, &c.

† *Quæ sunt Penales?*

Quæ numerum certum vel arti temporis expriment; quorum Interrogatio est, QVOT QVOT PONDO E

stus, Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

Trinus, Quadruplus, &c.

CAPU

DE VERB

Quæ sunt Nomina Verbis, a

vel copiam deducunt

ptuplus, Octuplus, Noncuplus, Decuplus, Centuplus, Millicuplus, &c.

† *Quæ sunt Ponderalia & Temporalia?*

Quæ numerum certæ rei, v, g. certi pondo, vel certi temporis exprimunt; quorum Interrogatio est, **QVOT ANNORUM EST? QVOT PONDO EST?** &c. ut, *Binus, Tricus, jârtig; Trimus, Quadrimus, Quimus, Bimulus, Trimulus, Quadrimulus; Tricenarius, Quadragenarius, Sexagenarius, Septuagenarius, Centenarius, Millenarius.* Sic *Biennis, Triennis, Quadriennis, Quinquennis vel Quinquennalis, Sexennis, Septennis, vel Septuennis, Octennis, Novennis, Decennis.* Sic *Bimestris, Trimestris, Quadrimestris, Semestris.*

† *Suntne & Substantiva Numeralium?*

Sunt: ut, *Unitas, Binarius, vel Græcum Dyas: Ternio, Ternarius, vel Græcum Trias, & sic in cæteris: Quaternio, Quaternarius; Quinarius; Senio, Senarius; Septenarius, Octonarius, Novenarius; Denio, & Denarius.* Item, *Bimatus, Trimatus, Quadrimatus.* Item, *Biennium, Triennium, Quadriennium, &c. Biduum, Triduum, Quadriduum, &c. Binoctium, Trinoctium, Quadrinoctium, &c.*

CAPUT XXXI.

DE VERBALIBUS.

† *Quid sunt Nomina Verbalia?*

Quæ à Verbis, aut eorum Participiis vel Supinis deducuntur, & Tempus non signifi-